

PALMADOTZE

Del 17 de desembre de 2022 al 28 de febrer de 2023

“TOT EL TEMPS DEL MÓN I UNS SEGONS ADDICIONALS”

Minja Gu

Violeta Mayoral

Mariona Moncunill

Pedro Torres

Ignacio Uriarte

A cura de d'Alexandra Laudo [Heroínas de la Cultura]

El temps és una abstracció, quelcom intangible i absolut. Així i tot, al llarg dels segles, els éssers humans hem ideat estratègies, mecanismes i convencions per mesurar-lo. Inicialment, aquests mecanismes de mesura estaven vinculats d'una manera molt directa als canvis observables que es produïen en la naturalesa. La diferència entre el dia i la nit, el pas de les estacions al llarg de l'any, els cicles de creixement de les plantes o el moviment de les estrelles en l'esfera celeste eren referències que permeten entendre el temps i mesurar-lo. Els avenços científics i tecnològics van permetre desenvolupar sistemes i instruments de mesura del temps progressivament més precisos, que han permès respondre a les demandes i les necessitats d'un món cada cop més orientat al treball, la productivitat i l'eficiència, i també a formes d'organització social basades en el control i la vigilància. En l'actualitat, la manera en què mesurem el temps s'efectua sobretot mitjançant sistemes i dispositius tecnològics, que ens permeten respondre a les demandes d'un món cada cop més orientat al treball, la productivitat i l'eficiència, i també a formes d'organització social basades en el control i la vigilància.

Tot el temps del món i uns segons addicionals ens situa en la fricció entre una temporalitat abstracta, profunda i incommensurable, i un temps veloç i estandarditzat, mesurat amb precisió tecnològica. L'exposició reuneix una selecció d'obres de cinc artistes contemporanis que aborden aspectes relacionats amb la contraposició d'escala i magnituds temporals diverses, així com amb les relacions que s'estableixen entre processos de mesura i interpretació del temps vinculats a diferents àmbits del coneixement i l'experiència, com ara les ciències naturals, les convencions socials i polítiques, l'agricultura o la ficció.

PALMADOTZE

Sunset — Sunrise (2017), de l'artista coreana **Minja Gu**, és una projecció en què es contraposen fotografies del cel de Londres i del de Seül realitzades durant el solstici d'estiu de 2017, de manera simultània i al llarg d'un mateix interval de temps, de les 19:30 h a les 22h del 22 de juny a la capital anglesa, i de les 4:30 a les 7:30 h de la matinada del 23 de juny a la ciutat coreana. Durant els anys en què va viure a Bèlgica i a Anglaterra, l'artista intercanviava missatges de text diàriament amb la seva amiga, radicada a Seül. Gu explica que aquest intercanvi tenia lloc gairebé sempre cap al final de la seva jornada, abans que ella anés a dormir, un moment en què la seva amiga, a l'altre continent, tot just es despertava. Durant aquestes converses textuais, l'una i l'altra acostumaven també a intercanviar fotografies del cel que cada una veia des de la seva habitació. El dia del solstici, Minja Gu i la seva amiga van fotografiar el cel durant l'estona en què a Londres el sol es ponía, indicant el final del dia, i a Seül aquest mateix sol s'alçava, per donar lloc a un dia nou. A *Sunset — Sunrise* el sol i l'observació del cel creen un espai de trobada entre dues persones emocionalment pròximes però distanciades geogràficament.

Aquest plantejament es fa també present en l'acció *Finestra* (2010-2022), de **Mariona Moncunill**, que l'artista concebé originàriament per la biblioteca del Midway Contemporary Art Minneapolis. Durant tot el període expositiu, cada dissabte a les 12 h del migdia (CET, UTC+1), l'artista llegirà en veu alta, allà on es trobi, un fragment específic del llibre d'Esther Ferrer *Al ritmo del tiempo* (2006)¹, que pertany a la biblioteca de PalmaDotze, i que Moncunill ha triat per la seva relació amb el tema de l'exposició. L'artista convida els visitants que en aquell moment siguin a la galeria a llegir també en veu alta aquest mateix fragment. Així, *Finestra* planteja la possibilitat d'una trobada que no es produeix en l'espai sinó en el temps, i que mitjançant un acte de lectura simultani connecta dos llocs diferents i distants, i també l'artista amb els lectors potencials.

Moncunill presenta també la publicació *Infidel Meridiano* (2021), una edició que recull documents de la Reial Acadèmia de Ciències i Art de Barcelona relacionats amb dos aspectes destacats de la història d'aquesta institució: el seu rol en la implementació i estandardització del sistema mètric decimal a Espanya, i la centralització del servei de l'hora oficial de Barcelona. La publicació posa de manifest les relacions entre determinades convencions científiques i les seves implicacions polítiques i socials, i mostra també els entrecruaments científics i poètics que s'han anat donant entre la magnitud de la temporalitat i la de la longitud al llarg del seu procés d'estandardització i institucionalització.

¹ Ferrer, E. (2006). *Al ritmo del tiempo*. Madrid: Instituto Cervantes. San Sebastián: Diputación Foral de Guipúzcoa.

PALMADOTZE

L'altre treball de Moncunill inclòs en l'exposició, *Malpaís* (2021), també explora les relacions entre l'espai i el temps, en aquest cas a través d'una reapropiació de fotogrames extrets de les pel·lícules que conformen l'anomenada *Trilogia del dòlar*, del cineasta Sergio Leone, les quals van ser rodades al desert de Tavernas, un paratge d'Almeria de roques erosionades que en el film simula ser el sud-est dels Estats Units. L'artista elimina dels fotogrames tots els elements de la ficció cinematogràfica, a excepció del desert, i amb aquestes imatges despullades construeix una sèrie fotogràfica i tres treballs videogràfics, en els quals substitueix l'àudio original per gravacions sonores realitzades recentment a aquest paratge. Moncunill restitueix així el desert representat amb el seu referent real, restablint en certa manera les coordenades espaciotemporals del lloc, però introduint-hi alhora, a través el so, una distorsió temporal, en què el present s'uneix amb el moment en què aquestes imatges van ser filmades, fa gairebé seixanta anys. Un interval temporal, però, que és extremadament curt si es compara amb el temps profund i extens que va donar lloc a la formació d'aquest desert.

La instal·lació de **Pedro Torres** *x^oy. When the Feet Meet the Whole* (2019) ens endinsa també en aquest temps geològic per mitjà de pedres d'antiguitats diferents, provinents de llocs diversos. Són una petita selecció de la col·lecció de fòssils, pedres i minerals que l'artista ha anat adquirint al llarg dels anys a diferents llocs del món. Les pedres, que constitueixen en si mateixes una referència a un temps profund, es presenten aïllades del seu entorn natural, damunt unes bases circulars que remetent als dispositius museístics. Si en el seu lloc d'origen les pedres són elements naturals sotmesos al canvi i als agents exògens, dins el museu o la galeria esdevenen artefactes culturals que cal preservar i mantenir estables, minimitzant tant com sigui possible l'impacte que el transcurs el temps pugui tenir en ells. Les bases amb les pedres s'uneixen en un diagrama format per tubs fluorescents, en la qual trobem una dispersió subtil de lletres o que ens conviden a entendre la instal·lació com una composició poètica o una partitura temporal.

A *Nova* (2022), Torres pren com a punt de partida un carret de 35 mm velat, i transforma els seus vint-i-quatre fotogrames enfosquits en petits cels nocturns. L'artista superposa el film a un paper tornassolat, i practica sobre la superfície de la pel·lícula unes incisions minúscules, a través de les quals es filtra subtilment el reflex iridisat del paper del fons. Així, compon constel·lacions celestes imaginàries que ens remetent a la ficció, i també a una forma de comprendre el temps basada en l'observació de la posició dels estels i els cicles de llum i foscor. Alhora, la partició en vint-i-quatre composicions fa referència a la divisió del dia en vint-i-quatre hores i al sistema de fusos horaris i, per tant, a unes formes de mesurament temporal molt més precises, basades en un temps estandarditzat i universal.

PALMADOTZE

A la vídeoinstal·lació *Los días* (2011), del mateix artista, que es presenta dins d'una petita construcció ubicada al jardí de PalmaDotze, el moviment rotatiu de dues lents d'augment incideix en la projecció videogràfica, tot deformant la imatge i provocant un joc canviant de reflexos lumínics dins l'espai. El vídeo projectat ens mostra una successió de números de l'u al tres-cents seixanta-cinc que es va repetint i dona lloc a noves seqüències que s'alenteixen i se superposen a les anteriors d'acord amb la successió de Fibonacci, una sèrie numèrica que es fa present a moltes configuracions espaio-temporals. *Los días* reflecteix la fricció entre un temps estandaritzat basat en el recompte dels dies i organitzat segons calendaris, i una vivència de la temporalitat més subjectiva, en què el temps se'ns presenta com un factor heterogeni i deformable, que s'accelera i s'alenteix.

El vídeo d'Ignacio Uriarte *Arabic Numerals* (2011) ens presenta també una successió ordenada de números, un recompte del zero a nou-cents noranta-nou, representat mitjançant una configuració posicional de tres dígits que recorda la dels comptadors digitals. L'aparença estandaritzada i sistemàtica del recompte, contrasta amb l'aspecte manual i analògic del vídeo, realitzat amb la tècnica del *stop-motion* a partir de números dibuixats en fulls. La precisió de la mesura del temps, normalment delegada a la competència de la màquina, recau aquí en l'habilitat humana. La successió dels mil números té una durada de deu minuts, fet que fa que el vídeo funcioni també com un rellotge decimal, i com un recompte del temps que l'espectador li dedica.

La instal·lació *60 seconds* (2005), del mateix artista, està formada per seixanta rellotges digitals encadenats, disposats a terra formant un cercle, cada un dels quals va avançant un segon respecte de l'anterior. A cada hora en punt els rellotges emeten un so que, a causa d'aquest desajust horari, sona amb un segon de diferència a cada terminal, transmetent la falsa impressió de què el senyal sonor es propaga d'un rellotge a l'altre. Aquesta imprecisió horària genera una composició sonora de seixanta segons de durada que sona a cada hora en punt, com una alarma, i que paradoxalment requereix ser regulada amb molta precisió. Amb *60 seconds* Uriarte s'aproxima amb ironia a la rigidesa dels horaris i a l'acceleracionisme d'un temps comptat en segons, i provoca una concomitància de fets en què la imprecisió i la precisió, la impuntualitat i la puntualitat es troben i s'igüalen. El cercle, alhora, evoca una concepció cíclica del temps, una temporalitat que es repeteix successivament.

PALMADOTZE

En contrast amb aquesta instal·lació circular, al terra de l'espai expositiu principal hi trobem una escultura de l'artista **Violeta Mayoral**. És una peça escultòrica de marbre, de forma cilíndrica i allargada, que sembla projectar una direccionalitat clara dins l'espai, i que podria evocar la representació paradigmàtica del temps com una línia recta que es projecta sempre cap a endavant. Tot i que en aparença sembla una única peça massissa, en observar-la atentament descobrim que està composta de fragments iguals, en una disposició que convida a pensar en la contraposició entre el temps concebut com un tot absolut i el temps entès com una successió de moments o de fraccions mesurables.

Mayoral també presenta *Esperar los frutos* (2022), un intervenció *site specific* que antecedeix en uns dies l'inici de l'exposició i que prosseguirà més enllà del final d'aquesta, desdibuixant així els límits clars de quan comença i quan acaba el projecte expositiu. Amb l'acompanyament de l'equip de Palmadotze i del Celler Mas Pujó, l'artista ha realitzat un empelt de tescó sobre un peu bord de vinya, ajuntant-hi dues varietats de raïm que tenen ritmes de maduració diferents: una de dolça i blanca, el Muscat de Frontinyac, que creix més de pressa, i una d'àcida i negra, el Sumoll, de maduració més tardana. L'empelt, a més, s'ha fet en un moment adient per a la proposta expositiva, però poc idoni per a la planta, la sàvia de la qual està ara adormida. L'acció, doncs, fa evident la fricció entre el temps dels cicles naturals i el temps expositiu, que és aliè a aquell altre, i que respon a uns ritmes laborals diferents.

Les obres reunides a l'exposició revisen qüestions diverses relacionades amb la temporalitat, i plantegen formes diferents d'entendre el temps i experienciar-lo. Malgrat la proliferació de sistemes i dispositius de mesura del temps que ens allunyen dels ritmes pausats i promouen formes de vida orientades al rendiment i l'eficiència, encara existeixen el dia i la nit. I també les diferents fases de la lluna, l'estiu i l'hivern, i les llavors que germinen, broten i fan néixer flors i fruits. *Tot el temps del món i uns segons addicionals* conté el desig d'instar-nos a observar aquests canvis i a entendre que la nostra vida efímera i accelerada, s'inscriu també en el temps llarg i profund del cel, de les vinyes, de la ficció i del desert.

Alexandra Laudo [Heroínas de la Cultura]